

Fritt fall

$$m y'' = -mg \\ y'' = -g \Rightarrow y' = -gt + C$$

C och D kan bestämmas med hjälp av begynnelsevärdena $y(0)$, $y'(0)$.

$$y = -\frac{gt^2}{2} + Ct + D$$

Med luftmotstånd

$$m y'' = -mg - Ky' \\ y'' = -g - \frac{k}{m} y'$$

$$\text{Sätt } y' = v$$

$$v' + \frac{k}{m} \cdot v = -g \\ e^{\frac{k}{m}t} \cdot v' + e^{\frac{k}{m}t} \cdot \frac{k}{m} \cdot v = -g \cdot e^{\frac{k}{m}t} \\ (e^{\frac{k}{m}t} v)' = -g e^{\frac{k}{m}t} \\ e^{\frac{k}{m}t} v = -g e^{\frac{k}{m}t} \cdot \frac{m}{k} + C$$

multiplicera med $e^{-\frac{k}{m}t}$

$$(fg)' = f'g + fg' \\ \text{Begynnelsevärden } v(0) = 0$$

$$O = -\frac{gm}{k} + C \\ C = \frac{S_m}{k} \\ V = -\frac{gm}{k} + \frac{S_m}{k} e^{-\frac{k}{m}t}$$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} V(t) = -\frac{gm}{k}$$

$$y' = v = -\frac{gm}{k} \left(1 - e^{-\frac{k}{m}t} \right)$$

$$y = -\frac{gm}{k} \left(t + e^{-\frac{k}{m}t} \cdot \frac{m}{k} \right) + D \quad [D \text{ bestämmas av vilken höjd vi gjorde släppet ifrån.}]$$

DEF absolutbeloppet $|x|$

$$|x| = \begin{cases} x, & x > 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

Ex

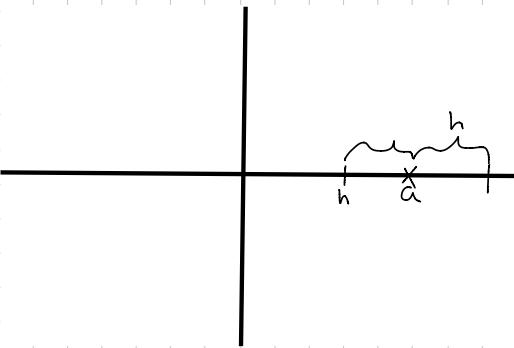
$$|x-a| \leq h$$

$$x-a \leq h \text{ om } x-a > 0 \\ -(x-a) \leq h \text{ om } x-a < 0$$

$$x \leq a+h$$

$$x-a \geq -h$$

$$x \geq a-h$$

SATS

$$|xy| = |x||y|$$

$$|x+y| \leq |x| + |y| \quad (\text{triangelolikheten})$$

OBS!

$$|x| = \sqrt{x^2}$$

$$|x-y| \text{ är avståndet mellan } x \text{ och } y. \quad x > y \Rightarrow |x-y| = x-y \quad \begin{array}{c} x \\ -y \end{array}$$

$$x < y \Rightarrow |x-y| = y-x \quad \begin{array}{c} y \\ -x \end{array}$$

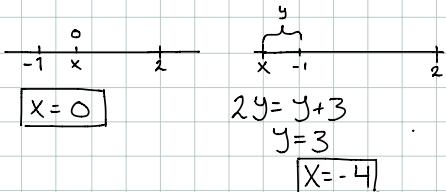
Ex.

Lös ekvationen $|2x+2| = |x-2|$

Metod I.

$$|2x+2| = 2|x+1| = x-2$$

avståndet mellan $(x, 2) = 2 \cdot \text{avse}(x, -1)$

Metod II

Ta bort beträffande tecknen, olika fall.

$$\begin{cases} x > -1 \\ x < -1 \end{cases} \Rightarrow x < -1, -1 \leq x \leq 2, x > 2$$

$$\begin{cases} x > 2 \\ x < 2 \end{cases}$$

$x < -1$

$$-2x-2 = -(x-2)$$

$$-2x-2 = -x+2 \Rightarrow -x=4 \Rightarrow x=-4$$

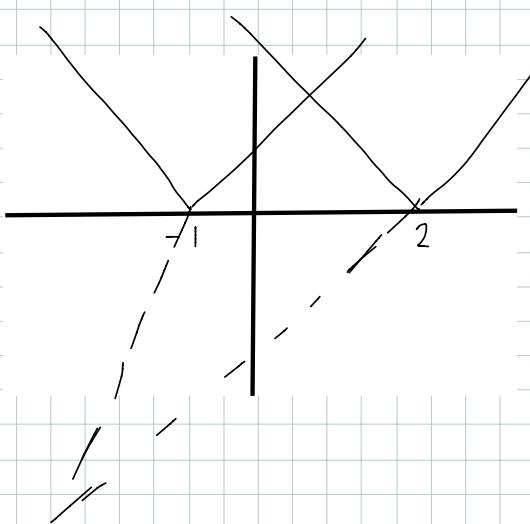
$-1 \leq x \leq 2$

$$2x+2 = -(x-2)$$

$$2x+2 = -x+2 \Rightarrow 3x=0 \Rightarrow x=0$$

$x > 2$

$$2x+2 = x-2 \Rightarrow x=-4 \quad \text{men } -4 > 2$$

Räta linjer

Kom ihåg $Ax+By+C=0$, (A, B) är normal

Cirkel

Centrum (a, b) , radie r

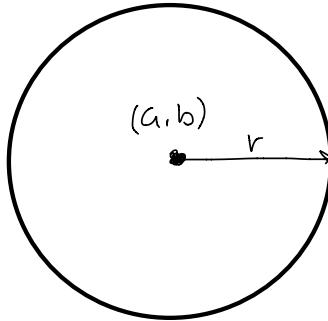
$$(x-a)^2 + (y-b)^2 = r^2$$

Ex

$$x^2 + y^2 = x$$

$$x^2 - x + y^2 = 0$$

$$\underbrace{(x-\frac{1}{2})^2}_{x^2 - x + \frac{1}{4}} + y^2 = \frac{1}{4}$$

Cirkel med centrum $(\frac{1}{2}, 0)$ och radie $\frac{1}{2}$

Parabel

$$y = -2x^2 + 4x + 10$$

$$= -2(x^2 - 2x) + 10$$

$$= -2(x-1)^2 + 2 + 10$$

$$= -2(x+1)^2 + 12$$

Trigonometriska identiteter

Kan återföras på Eulers identitet. $e^{ix} = \cos x + i \sin x$

Ex

$$e^{i(x+y)} = \cos(x+y) + i \sin(x+y) = e^{ix} \cdot e^{iy} = (\cos x + i \sin x)(\cos y + i \sin y) = \underbrace{\cos x \cos y - \sin x \sin y}_{\cos(x+y)} + i \underbrace{(\sin x \cos y + \cos x \sin y)}_{\sin(x+y)}$$

$$\cos(x+y)$$

$$\sin(x+y)$$

Ex

$$e^{3ix} = \cos 3x + i \sin 3x = (e^{ix})^3$$

$$(e^{ix})^3 = (\cos x + i \sin x)^3 = \cos^3 x + 3i \cos^2 x \sin x - 3 \cos x \sin^2 x - i \sin^3 x$$
$$= \underbrace{\cos^3 x - 3 \cos x \sin^2 x}_{\cos^3 x} + i \underbrace{(3 \cos^2 x \sin x - \sin^3 x)}_{\sin^3 x}$$

Faktorsatsen

P är ett polynom.

$$P(a) = 0 \Leftrightarrow P(x) = (x-a)Q(x) \quad \text{dvs. } (x-a)|P$$

Beweis

$$\Leftarrow P(a) = 0 \Rightarrow Q(a) = 0$$

$\Rightarrow$ divisionsalgoritmen ger att $P(x) = (x-a)K(x) + r(x)$ där graden av r < graden av $(x-a)$, dvs. r är konstant.

$$x=a \text{ ger } 0 = 0 \cdot K(x) + r \Rightarrow r=0$$

Ex

$$x^3 - 4x^2 + 5x - 2 = 0 \quad Vi \text{ ser att } x=1 \text{ är en lösning.}$$

$x-1$ delar VL.

$$\begin{array}{r} x^2 - 3x + 2 \\ \hline x^3 - 4x^2 + 5x - 2 \\ -(x^3 - x^2) \\ \hline -3x^2 + 5x - 2 \\ -(-3x^2 + 3x) \\ \hline 2x - 2 \\ -(2x - 2) \\ \hline 0 \end{array}$$

$$x^3 - 4x^2 + 5x - 2 = (x-1)(x^2 - 3x + 2)$$

$$\begin{array}{r} x^2 - 3x + 2 = 0 \\ x = \frac{3}{2} \pm \sqrt{\frac{9}{4} - \frac{8}{4}} \\ x = \frac{3}{2} \pm \sqrt{\frac{1}{4}} \\ x = \frac{3}{2} \pm \frac{1}{2} \\ x_1 = 2 \\ x_2 = 1 \\ x_3 = 1 \end{array}$$

Partialbråksupdelning

Låt $\frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{P(x)}{q_1(x)q_2(x)}$ grad $P < \text{grad } Q$ och $\text{sgd}(q_1, q_2) = 1$
Då är $\frac{P(x)}{Q(x)} = \frac{P_1(x)}{q_1} + \frac{P_2(x)}{q_2}$ grad $P_1(k) < \text{grad } q_1(k) \quad k=1,2$

Ex

$$\frac{1}{x^2-1} = \frac{1}{(x+1)(x-1)} = \frac{A}{x+1} + \frac{B}{x-1}$$

$$\frac{A(x-1) + B(x+1)}{(x+1)(x-1)} = \frac{(A+B)x + B - A}{(x+1)(x-1)}$$

$$A+B=0 \quad \left\{ \begin{array}{l} B=-A \end{array} \right.$$

$$B-A=1 \quad \left\{ \begin{array}{l} -2A=1 \Rightarrow A=-\frac{1}{2} \\ B=\frac{1}{2} \end{array} \right.$$